

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Chmelíka, Ph.D. a soudců Mgr. Pavla Hradeckého a JUDr. Martina Tomka ve věci

žalobkyně: **PROFI CREDIT Czech, a.s., IČO 61860069**
sídlem Klimentská 1216/46, 110 00 Praha 1
zastoupená advokátkou Mgr. Martou Ondačkovou
sídlem Klimentská 46, 110 02 Praha 1

proti
žalovanému: [redacted], narozený dne [redacted]
trvale bytem [redacted], [redacted]

o zaplacení částky 14 093,57 Kč s příslušenstvím,
k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu ve Svitavách ze dne 1. 12. 2021,
č. j. 16 C 277/2021-84,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v odvoláním napadené části výroku III, ve které byla v části výroku III. žaloba zamítnuta ohledně rozdílu mezi částkami přiznanými žalobkyni ve výroku I. tohoto rozsudku a částkami přiznanými žalobkyni ve výroku II. napadeného rozsudku okresního soudu, **mění** tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 14 093,57 Kč s úrokem z prodlení z částky 11 818,04 Kč ve výši 8,25% ročně od 28. 12. 2020 do zaplacení a úrokem z částky 9 294,11 Kč ve výši 20% ročně od 28. 12. 2020 do 28. 3. 2021 a ve výši 8,25% ročně od 29. 3. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy úrok dosáhne částky 53 913 Kč, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku.
- II. Ve zbývajících částech se odvoláním napadená část výroku III. okresního soudu **potvrzuje**.

- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.
- IV. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni k rukám její advokátky náklady odvolacího řízení ve výši 5 840 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

- Okresní soud shora označeným rozsudkem zastavil řízení co do zaplacení úroku 49,72% ročně z částky 19 762,22 Kč od 30. 6. 2020 do 27. 7. 2020 a z částky 19 057,93 Kč od 28. 7. 2020 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy celkový úrok za dobu od 30. 6. 2020 dosáhne částky 53 913 Kč (výrok I.), vyhověl žalobě co do částky 10 751,56 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25% z částky 7 475,41 Kč od 29. 12. 2020 do zaplacení a úrokem ve výši 8,44% ročně z částky 7 360 Kč od 29. 12. 2020 do 29. 3. 2021, a dále s úrokem ve výši 8,25% ročně z částky 7 360 Kč od 30. 3. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy celkový úrok za dobu od 30. 6. 2020 dosáhne částky 53 913 Kč (výrok II.) a ve zbývajícím rozsahu žalobu zamítl (výrok III.). Okresní soud nakonec žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).
- Okresní soud rozhodoval o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala zaplacení částky 21 554 Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 26 554 Kč od 30. 6. 2020 do 27. 7. 2020 a se zákonným úrokem z prodlení z částky 21 554 Kč od 28. 7. 2020 do zaplacení, smluvním úrokem ve výši 84,72% ročně z částek odpovídajících zbývajícím dlužné původní jistiny úvěru, maximálně však do doby, kdy celkový úrok za dobu od 30. 6. 2020 dosáhne částky 53 913 Kč, a dále ještě zaplacení náhrady nákladů vzniklých s prodlením žalovaného ve výši 1 000 Kč a smluvních pokut ve výši 1 497 Kč a ve výši 8 135,40 Kč. Tvrdila, že účastníci spolu uzavřeli dne 3. 9. 2019 smlouvu o úvěru, na jejímž základě byl žalovanému poskytnut úvěr ve výši 25 000 Kč. Žalovaný se zavázal splatit úvěr se sjednaným úrokem 126,73% ročně v 18 měsíčních splátkách po 2 845 Kč, přičemž z každé splátky připadlo 349 Kč na úhrady za pojištění, které nejsou předmětem žaloby. Žalovaný se ocitl v prodlení se splátkami, proto došlo v souladu se smlouvou k zesplatnění úvěru k datu 28. 6. 2020 a veškeré dosud nezaplacené úroky za poskytnutí úvěru přirostlé ke dni zesplatnění úvěru se staly součástí tzv. nové jistiny úvěru. Žalovaný po zesplatnění úvěru zaplatil ještě částku 5 000 Kč. Žalobkyně po žalovaném kromě dlužné nové jistiny úvěru ve výši 21 554 Kč požadovala smluvní pokutu ve výši 3x 499 Kč za prodlení se třemi splátkami o délce 30 dnů, náhradu nákladů na vymáhání ve výši 5x 200 Kč, úrok z původní jistiny úvěru ve výši 84,72% ročně, a nakonec smluvní pokutu ve výši 0,1% denně z dlužné nové jistiny úvěru za období od 30. 6. 2020 do data vyhotovení žaloby dne 23. 8. 2021 ve výši 8 135,40 Kč.
- Žalovaný se k podané žalobě nevyjádřil.
- Žalobkyně vzala v průběhu nařízeného jednání okresního soudu žalobu co do úroku 49,72% ročně z částky 19 762,22 Kč od 30. 6. 2020 do 27. 7. 2020 a z částky 19 057,93 Kč od 28. 7. 2020 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy celkový úrok za dobu od 30. 6. 2020 dosáhne částky 53 913 Kč, zpět, proto okresní soud v této části řízení zastavil.
- Okresní soud provedl dokazování listinnými důkazy, a to smlouvou o úvěru, výpisem z účtu žalobkyně prokazujícím zaslání poskytnuté finanční částky ve výši 25 000 Kč žalovanému a kartou klienta. Ze smlouvy o úvěru ze dne 7. 1. 2019 zjistil, že žalobkyně poskytla žalovanému úvěr ve výši 25 000 Kč a že se žalovaný zavázal úvěr splatit s úrokem ve výši 126,73% ročně v 18 měsíčních splátkách po 2 845 Kč (2 496 Kč bez úhrady pojištění). Smluvní strany se dohodly na placení smluvních pokut pro případ prodlení dlužníka. Prodlení s úhradou kterékoliv splátky či její části o délce 65 dnů mělo podle bodu 6.3 uzavřené smlouvy automaticky za následek zesplatnění úvěru. Po zesplatnění se celá jistina úvěru a veškeré dosud nezaplacené úroky staly součástí nové jistiny úvěru, která byla splatná ke dni zesplatnění. Dlužník se v případě nezaplacení

úvěru v den jeho zesplatnění zavázal zaplatit poskytovateli úvěru smluvní pokutu ve výši 0,1% denně z dlužné nové jistiny úvěru.

6. Soud prvního stupně v odůvodnění rozsudku obsírně vysvětlil, proč se ve věci nezabýval otázkou, zda žalobkyně řádně posuzovala úvěruschopnost žalovaného, neboť žalovaný nevznesl žádnou námitku a podle § 87 odst. 1 věta druhá zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění účinném do 22. 5. 2022, se spotřebitel této neplatnosti musí dovolat, což se v projednávané věci nestalo.
7. Okresní soud po provedeném dokazování posoudil ujednání o výši úroků jako rozporné s dobrými mravy, a to i s ohledem na zjištěnou průměrnou sazbu úroků u úvěrů na spotřebu poskytovaných bankami domácnostem, která v září 2019 podle údajů České národní banky (databáze ARAD) činila 8,44% p.a. Okresní soud proto postupoval podle § 1802 občanského zákoníku a jako obvyklý úrok posuzoval úrok ve výši 8,44% p.a. podle údajů zjištěných v databázi ARAD. Při této úrokové sazbě by splátka úvěru při splácení úvěru ve výši 25 000 Kč v 18 měsíčních splátkách činila bez úhrady za pojištění částku 1 484 Kč. Při anuitním způsobu splácení by se žalovaný dostal do prodlení pět dnů s úhradou druhé splátky, a pak až s úhradou třinácté splátky, takže by zesplatnění nastalo až dne 28. 12. 2020. Úrok splatný do zesplatnění tak činil 115,41 Kč a žalobkyni vzniklo právo na zaplacení nové jistiny úvěru ve výši 7 475,41 Kč a na úrok ve výši 8,44% p.a. z původní jistiny úvěru ve výši 7 360 Kč od 29. 12. 2020 do 29. 3. 2021, a dále od 30. 3. 2021 ve výši 8,25% ročně do zaplacení, maximálně však do doby, kdy celkový úrok za dobu od 30. 6. 2020 dosáhne částky 53 913 Kč.
8. S ohledem na novou výši jistiny bylo třeba přepočítat i smluvní pokutu sjednanou ve výši 0,1% denně z dlužné nové jistiny úvěru, která tak za požadované období do data vyhotovení žaloby dne 23. 8. 2021 činí 1 779,15 Kč. Další sjednaná smluvní pokuta do zesplatnění úvěru ve výši celkem 1 497 Kč zůstala beze změny. Okresní soud však již žalobkyni nepřiznal právo na náhradu nákladů vymáhání ve výši 1 000 Kč, protože z karty klienta vyplynulo, že žalobkyně vymáhala dluh v době, kdy žalovaný ještě nebyl v prodlení. Dle názoru soudu prvního stupně se navíc jedná o zastřenou smluvní pokutu a žalobkyně již ve smyslu ustanovení § 122 zákona o spotřebitelském úvěru vyčerpala možnost uplatněných smluvních pokut. Soud prvního stupně nakonec žalobu ve zbývající části zamítl.
9. O náhradě nákladů řízení rozhodl okresní soud podle § 142 odst. 2 občanského soudního řádu, (dále „o.s.ř.“) tak, že žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, protože žalovaný byl v řízení z větší části úspěšný, ale náklady řízení mu nevznikly.
10. Žalobkyně podala včas odvolání proti výroku II. napadeného rozsudku, které odvolací soud podle jeho obsahu považoval za odvolání do výroku III., kterým byla žaloba ve zbývající části nad rámec přiznaných částek ve výroku II. zamítnuta. Žalobkyně se odvoláním domáhala vyhovění žalobě pouze v rozsahu, ve kterém okresní soud nepřiznal úrok za poskytnutí úvěru ve výši 20% ročně. Po přepočítání celého závazku jako by byl úvěr poskytnut se smluvním úrokem ve výši 20% p.a., kdyby splátka bez pojištění činila 1 619 Kč, požadovala žalobkyně přiznat částku ve výši 9 521,04 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,25% ročně od 28. 12. 2020 do zaplacení, s úrokem ve výši 20% p.a. z částky 9 294,11 Kč od 28. 12. 2020 do 28. 3. 2021 a s úrokem ve výši 8,25% p.a. z částky 9 294,11 Kč od 29. 3. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy úrok dosáhne částky 192 326 Kč, smluvní pokutu ve výši 1 497 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,25% ročně od 28. 12. 2020 do zaplacení, náhradu nákladů vzniklých s prodlením žalovaného se splátkami číslo 3, 4, 6 a 13 ve výši 800 Kč se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,25% ročně od 28. 12. 2020 do zaplacení a smluvní pokutu ve výši 0,1% denně z částky 9 521,04 Kč od 28. 12. 2020 do 23. 8. 2021 ve výši 2 275,53 Kč. Žalobkyně nesouhlasila se závěry soudu prvního stupně a tvrdila, že při stanovení výše úrokové sazby je třeba přihlídnout i k tomu, že žalobkyně je nebankovní organizací, u které je třeba zohlednit vyšší rizikovost při poskytování úvěru. Úrok byl sjednán v zákonných limitech

a nebyl důvod ho ani částečně nepřiznat. Pokud se strany rozhodly smlouvu uzavřít, je základním východiškem presumpce platnosti a závaznosti smlouvy. To lze dovodit i z judikatury Ústavního soudu ČR, např. z jeho nálezu ze dne 23. 4. 2013, sp. zn. IV. ÚS 1783/11. Okresní soud měl podle ustanovení § 1802 občanského zákoníku, pokud nepovažoval sjednanou úrokovou sazbu za platnou, přiznat žalobkyni alespoň úrokovou sazbu poskytovanou bankami při úročných úvěrech z kreditních karet ve výši 24,08% p.a. Přesto žalobkyně v daném případě požaduje úrok jen ve výši 20 % ročně. Žalobkyně v této souvislosti poukázala i na rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 625/03, dle kterého základním principem výkladu smluv je priorita výkladu, která nezakládá neplatnost smlouvy, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady. Obdobně lze odkázat na znění § 574 občanského zákoníku. Všechna ujednání o ceně byla žalovanému poskytnuta jasným a srozumitelným způsobem. Ochrana spotřebitele nelze pojímat jako nejvyšší právní princip. Není možné zanedbávat zásadu proporcionality. Pokud jde o paušální náhradu nákladů vymáhání, tak žalobkyně poukázala na její rozsáhlou a dlouhodobou činnost, se kterou jí vznikají mzdové a provozní náklady, které se odráží v paušální náhradě ve výši 200 Kč za jednu splátku. Žalobkyně proto navrhl, aby krajský soud podanému odvolání vyhověl, rozsudek soudu prvního stupně v intencích podaného odvolání změnil a žalobkyni přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení.

11. Žalovaný se k podanému odvolání nevyjádřil.
12. Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 o.s.ř.), osobou k němu oprávněnou (§ 201 o.s.ř.), je přípustné (§ 202 o.s.ř.) a obsahuje náležitosti dle § 205 odst. 1 o.s.ř., rozsudek okresního soudu v mezích podaného odvolání přezkoumal, když přihlížel i k důvodům v odvolání výslovně neuplatněným (§ 212 a § 212a o.s.ř.).
13. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně, která jsou dostatečně podrobně popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí, včetně důkazních prostředků, o něž se opírají; odvolací soud proto na ně pro stručnost odkazuje. Soud prvního stupně též srozumitelným způsobem uvedl, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil.
14. Odvolací soud s ohledem na odlišné hodnocení některých skutkových závěrů soudu prvního stupně zopakoval dokazování kartou klienta [REDACTED].
15. Z karty klienta vyšlo najevo, že žalobkyně vyplatila žalovanému úvěr ve výši 25 000 Kč dne 5. 9. 2019 a že žalovaný zaplatil splátky ve výši 2 845 Kč ve dnech 21. 10. 2019, 27. 11. 2019, 22. 1. 2020, 6. 2. 2020, dvakrát dne 20. 4. 2020, a pak ještě dne 27. 7. 2020, kdy žalovaný navíc uhradil částku 2 155 Kč.
16. V daném případě je nepochybné, že mezi účastníky byla uzavřena smlouva o úvěru podle § 2395 a následujících občanského zákoníku. V této smlouvě se žalobkyně jako podnikatelka v rámci své podnikatelské činnosti ve smyslu § 420 občanského zákoníku zavázala poskytnout žalovanému finanční částku 25 000 Kč a žalovaný se jako spotřebitel ve smyslu § 419 občanského zákoníku zavázal tuto částku vrátit ve sjednaných splátkách, se sjednanými úroky, a byly též přímo ve smlouvě o úvěru sjednány smluvní pokuty.
17. Krajský soud si je vědom toho, že ujednání o úrocích obsažené ve smlouvě není souladné s dobrými mravy, o čemž svědčí již samotná výše úrokové sazby uvedená v předmětné smlouvě (126,73% ročně). Zde lze pro obdobné smlouvy žalobkyně pro stručnost odkázat například na závěr rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 20 Cdo 2841/2018, dle kterého „jde-li o posouzení výše smluvené sazby úroků a jejího souladu s dobrými mravy, i zde platí, že je ji třeba vyhodnotit nejen se zřetelem k její nominální výši, ale i vzhledem ke všem rozhodným okolnostem konkrétního případu. Dovolací soud již dříve dovodil, že v rozporu s dobrými mravy je zpravidla výše úroků, která podstatně přesahuje úrokovou míru v době jejich sjednání obvyklou, stanovenou zejména s přihlédnutím k nejvyšším úrokovým sazbám uplatňovaným bankami při poskytování úvěrů nebo půjček (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo

1484/2004). S přihlédnutím ke shora uvedené judikatuře je zřejmé, že v úvěrové smlouvě sjednaný úrok ve výši 110,49% ročně obvyklou úrokovou sazbu zjevně a výrazně překračuje“.

18. Pro poměry předcházející právní úpravy smlouvy o úvěru (§ 497 a následující zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník) považoval Nejvyšší soud České republiky ujednání o nepřiměřené výši úroků za sice neplatné, avšak nezpůsobující neplatnost celé smlouvy o úvěru (viz rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 4498/2007 ze dne 10. 12. 2008). Dlužník byl v takovém případě povinen platit úroky ve výši stanovené dle § 502 obchodního zákoníku, dle kterého „od doby poskytnutí peněžních prostředků je dlužník povinen platit z nich úroky ve sjednané výši, jinak v nejvyšší přípustné výši stanovené zákonem nebo na základě zákona. Nejsou-li takto úroky stanoveny, je dlužník povinen platit obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě sídla dlužníka v době uzavření smlouvy. Jestliže strany sjednají úroky vyšší než přípustné podle zákona nebo na základě zákona, je dlužník povinen platit úroky ve výši nejvýše přípustné“.
19. Stejný závěr dovozuje odvolací soud i pro úpravu smlouvy o úvěru dle zákona č. 89/2012 Sb. Vyplyvá totiž ze znění § 1802 občanského zákoníku, dle kterého „mají-li být plněny úroky a není-li jejich výše ujednána, platí dlužník úroky ve výši stanovené právním předpisem. Nejsou-li úroky takto stanoveny, platí dlužník obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě bydliště nebo sídla dlužníka v době uzavření smlouvy“. Jde o obecnou úpravu, která není měněna v ustanoveních smlouvy o úvěru (§ 2395 a násl. občanského zákoníku).
20. Tento náhled lze podpořit i odkazem na závěr Ústavního soudu o tom, že „základním principem výkladu smluv je priorita výkladu, který nezakládá jejich neplatnost, před takovým výkladem, který neplatnost smlouvy zakládá, jsou-li možné oba výklady. Je tak vyjádřen a podporován princip autonomie vůle smluvních stran, povaha soukromého práva a s ním spojená společenská a hospodářská funkce smlouvy. Neplatnost smlouvy má být výjimkou, nikoliv zásadou. Není tedy ústavně konformní a je v rozporu s principy právního státu taková praxe, kdy obecné soudy preferují zcela opačnou tezi, upřednostňující výklad vedoucí k neplatnosti smlouvy před výkladem neplatnost smlouvy nezakládajícím“ (viz náleží Ústavního soudu ze dne 22. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 658/18).
21. Ostatně pro případ poskytnutí a přijetí plnění ze smlouvy za úplatu občanský zákoník v § 1792 odst.1 stanoví, že „plyne-li ze smlouvy povinnost stran poskytnout a přijmout plnění za úplatu, aniž je ujednána její výše, či způsob, jakým bude tato výše určena, platí, že úplata byla ujednána ve výši obvyklé v době a v místě uzavření smlouvy. Nepodaří-li se takto výši úplaty určit, určí ji soud s přihlédnutím k obsahu smlouvy, povaze plnění a zvyklostem“. Umožňuje tak soudu nahradit stanoveným způsobem neexistující ujednání účastníků, v daném případě o výši a podmínkách úroku za poskytnuté finanční prostředky, tak, aby byla respektována vůle účastníků poskytnout si plnění za úplatu.
22. Odvolací soud je tak toho názoru, že popsaná skutková situace nesevčí pro závěr o absolutní neplatnosti úvěrové smlouvy ani dle § 588 občanského zákoníku, nýbrž tento závěr lze vztáhnout, jak správně učinil soud prvního stupně, pouze na výši sjednaných úroků a sankcí, s tím, že jde o ujednání oddělitelné od zbývajících částí úvěrové smlouvy, a vůle účastníků o tom, že věřitel poskytne dlužníku finanční prostředky a dlužník tyto prostředky vrátí i s úroky, bude respektována tak, že výše úrokového příslušenství bude stanovena soudem dle § 1792 odst.1 občanského zákoníku. Odvolací soud přitom souhlasí s odvolatelkou v tom, že za obvyklou úrokovou sazbu k datu uzavření úvěrové smlouvy, při poskytnutí nebankovního úvěru (okresním soudem přiznaná výše úroku představovala zjištěnou průměrnou sazbu úroků u úvěrů na spotřebu poskytovaných bankami, nikoliv nebankovními subjekty, domácnostem v září 2019) lze akceptovat ještě výši 20% ročně, jak odvolací soud opakovaně uvádí v rozhodnutích ve věci stejné žalobkyně.
23. Žalovanému byla částka 25 000 Kč vyplacena dne 5. 9. 2019. Ode dne následujícího uložil odvolací soud žalovanému povinnost platit úroky ve výši 20 % ročně tak, jak se žalobkyně

domáhala v podaném odvolání. Po přepočtení 18 sjednaných splátek na úrokovou sazbu ve výši 20% ročně by výše jedné splátky bez pojištění, které činí 349 Kč měsíčně, představovalo částku 1 619 Kč. Odvolací soud přihlédl k platbám žalovaného v celkové výši 22 070 Kč, které vyplynuly z dokazování zopakovaného kartou klienta. Žalovaný se dostal do prodlení v délce 65 dnů, které dle uzavřené smlouvy vede k zesplatnění úvěru, až s třináctou splátkou, která byla splatná dne 22. 10. 2020. Úvěr tak byl zesplatněn dne 27. 12. 2020 a žalovaný se od 28. 12. 2020 ocitl v prodlení s úhradou nové jistiny úvěru, smluvní pokuty ve výši 1 497 Kč a náhrady nákladů vymáhání ve výši 800 Kč (4x 200 Kč) za prodlení s celkem čtyřmi splátkami.

24. K doplacení tak žalovanému zbývá na jistině částka 9 294,11 Kč s úrokem ve výši 20%, který do zesplatnění úvěru dne 27. 12. 2020 činil 226,93 Kč, a dále s úroky ve výši 20% ročně od 28. 12. 2020 do 28. 3. 2021 a ve výši 8,25% ročně od 29. 3. 2021 do zaplacení, maximálně však do doby, kdy úrok dosáhne částky 53 913 Kč, která byla sjednána ve smlouvě o úvěru.
25. Pokud jde o požadovanou náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s prodlením žalovaného u každé splátky ve výši 200 Kč, tak krajský soud si je v souvislosti se závěrem okresního soudu o tom, že tato náhrada představuje zastřenou smluvní pokutu, vědom toho, že občanský zákoník účinný od 1. 1. 2014 opustil koncepci smluvní pokuty coby zajištění dluhu a ustanovení o smluvní pokutě umístil do zvláštního oddílu nazvaného Utvrzení dluhu. Zákonodárce to zdůvodnil tím, že funkcí smluvní pokuty je zejména posílení („utvrzení“) postavení věřitele. Účelem smluvní pokuty je dát předem najevo zvýšený zájem věřitele na splnění smluvní povinnosti. Nová koncepce samozřejmě nezbavuje smluvní pokutu její zajišťovací funkce ani funkce paušalizované náhrady škody (§ 2050 občanského zákoníku). Z okresním soudem provedeného dokazování plyne, že žalobkyně sjednala s žalovaným obě výše uvedené smluvní pokuty (i právo na náhradu účelně vynaložených nákladů v souvislosti s prodlením žalovaného se zaplacením každé splátky) přímo ve smlouvě o úvěru v článku 6 nazvaném „Důsledky vyplývající z prodlení klientů“. Sjednaná smluvní pokuta ve výši 499 Kč za prodlení s úhradou kterékoli splátky či její části o délce 30 dnů a smluvní pokuta ve výši 0,1% denně z dlužné jistiny úvěru není v rozporu s ust. § 122 odst. 2 a 3 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů, ani s judikaturou Nejvyššího soudu ČR (srov. rozhodnutí sp. zn. 32 Cdo 1432/2010). Smluvní pokuty nebyly v souladu s nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3512/11 součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, nýbrž toliko spotřebitelské smlouvy samotné, tj. listiny, na niž spotřebitel připojuje svůj podpis. Krajský soud proto přiznal žalobkyni smluvní pokutu dle článku 6 odst. 5 smlouvy o úvěru ve výši 0,1% denně z částky 9 521,04 Kč, kterou žalovaný dlužil žalobkyni ke dni zesplatnění, za požadované období od 28. 12. 2020 do 23. 8. 2021 ve výši 2 275,53 Kč. Pokud jde o náhradu nákladů vymáhání, tak si je odvolací soud vědom toho, že žalobkyni vznikají náklady související s vymáháním pohledávek, které je podle § 122 odst. 1 písm. a) zákona o spotřebitelském úvěru oprávněna s dlužníkem sjednat vedle smluvních pokut. Odvolací soud proto přiznal žalobkyni i právo na náhradu nákladů vymáhání v celkové výši 800 Kč, která odpovídá paušalizované náhradě 200 Kč za každou ze čtyř vymáhaných splátek.
26. Krajský soud ze všech shora uvedených důvodů změnil v rozsahu podaného odvolání rozsudek okresního soudu v napadené části výroku III. dle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.r. tak, že žalobě vyhověl ohledně úroku ve výši 20% ročně z dlužné jistiny a žalobkyni přiznal dlužnou jistinu úvěru a úrok ve výši 20% ročně z jednotlivých dlužných částek, to vše s úrokem z prodlení v zákonné výši (§ 1970 občanského zákoníku). Úroky ve výši 20% z dlužné jistiny jsou limitovány dle obsahu úvěrové smlouvy částkou maximální výše úroku 53 913 Kč, nikoliv částkou 192 326 Kč, kterou v odvolání požadovala žalobkyně. Krajský soud žalobkyni rovněž přepočtl s ohledem na přiznaný úrok ve výši 20% ročně smluvní pokutu ve výši 0,1% denně z dlužné nové jistiny úvěru za období od 28. 12. 2020 do 23. 8. 2021, a dále žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobkyni sjednané náklady vzniklé v souvislosti s prodlením žalovaného ve výši 800 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši od 28. 12. 2020 do zaplacení a smluvní pokuty ve výši 1 497 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši od 28. 12. 2020 do zaplacení a ve výši 2 275,53 Kč.

27. Ve zbývající části odvoláním napadeného výroku III. rozsudku okresního soudu, ve které krajský soud žalobkyni nepřiznal smluvní úrok do maximální výše úroku 192 326 Kč, nýbrž do výše 53 913 Kč, odvolací soud dle § 219 o.s.ř. potvrdil rozsudek okresního soudu.
28. S ohledem na provedenou změnu v rozsudku soudu prvního stupně odvolací soud znovu rozhodl o nákladech řízení před okresním soudem (§ 224 odst. 2 o.s.ř.). Lze uzavřít, že žalobkyně měla v řízení před soudem prvního stupně jen částečný úspěch co do částky 14 093,57 Kč s příslušenstvím, který nepřevyšoval úspěch žalovaného, kterému však v řízení před soudem prvního stupně nevznikly náklady, proto krajský soud podle § 142 odst. 2 o.s.ř. rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před okresním soudem.
29. O nákladech odvolacího řízení krajský soud rozhodl podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o.s.ř. Žalobkyně měla v odvolacím řízení převážný úspěch a neúspěch spočíval jen v nižší limitaci přiznaných smluvních úroků, proto má právo na náhradu nákladů odvolacího řízení v plné výši. Náklady odvolacího řízení na její straně představuje odměna za dva úkony právní služby spočívající v podání odvolání a účasti zástupce žalobkyně na jednání odvolacího soudu dne 11. 5. 2022 z punkta 14 093,57 Kč ve výši 2x 1 700 Kč (§ 7 bod 5, § 11 odst. 1 písm. g) a k) advokátního tarifu), k čemuž přínáleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 2x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), daň z přidané hodnoty ze součtu uvedených částek (§ 137 odst. 3 o.s.ř.) ve výši 840 Kč a soudní poplatek z odvolání ve výši 1 000 Kč. Celkem tak náklady odvolacího řízení na straně žalobkyně dosáhly částky 5 840 Kč, kterou je žalovaný povinen nahradit žalobkyni ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky žalobkyně (§ 160 odst. 1, § 149 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v ust. § 237 a § 238 o.s.ř. podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku prostřednictvím okresního soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně jako soudu dovolacímu. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat splnění návrhem na soudní výkon rozhodnutí či exekuci.

Pardubice 16. května 2022

JUDr. Jaroslav Chmelík, Ph.D., v. r.
předseda senátu